

นครศรีธรรมราชแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์

รศ.ประยัด เกษม

นครศรีธรรมราชมีประวัติศาสตร์รุ่งเรืองมายาวนาน
ศูนย์กลางผสมผสานอารยธรรมแห่งคาบสมุทรทะเลใต้
มรดกวัฒนธรรมมีมากมายให้เห็นประจักษ์

เป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์

๑. ที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุแห่งองค์พระพุทธศาสนา จึงนำพาให้ดินแดนนี้เจริญ เชิญหัวเมืองน้อยใหญ่มาอยู่ในอำนาจ
๒. มีพระพุทธสิหิงค์มิ่งมงคลประสพความร่มเย็น
๓. มีเงินตราเงินมัดยัดเชษฐโรคาพาธได้สัมฤทธิ์
๔. มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านเมือง
๕. มีพระเครื่องไตรภาคีที่เข้มขลัง
๖. และมีชื่อเสียงโด่งดังพลานุภาพแห่งองค์จตุคามรามเทพที่ทรงคุณบุญฤทธิ์อภินิหาร สยบฟ้าสยบดินได้ตามปรารถนา จนเป็นประกาศิต

๑. ที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

นครศรีธรรมราช

มีประวัติศาสตร์รุ่งเรืองมายาวนาน

ศูนย์กลางผสมผสานอารยธรรมแห่งคาบสมุทรทะเลใต้

มรดกวัฒนธรรมมีมากมายให้เห็นประจักษ์

เป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์

ที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

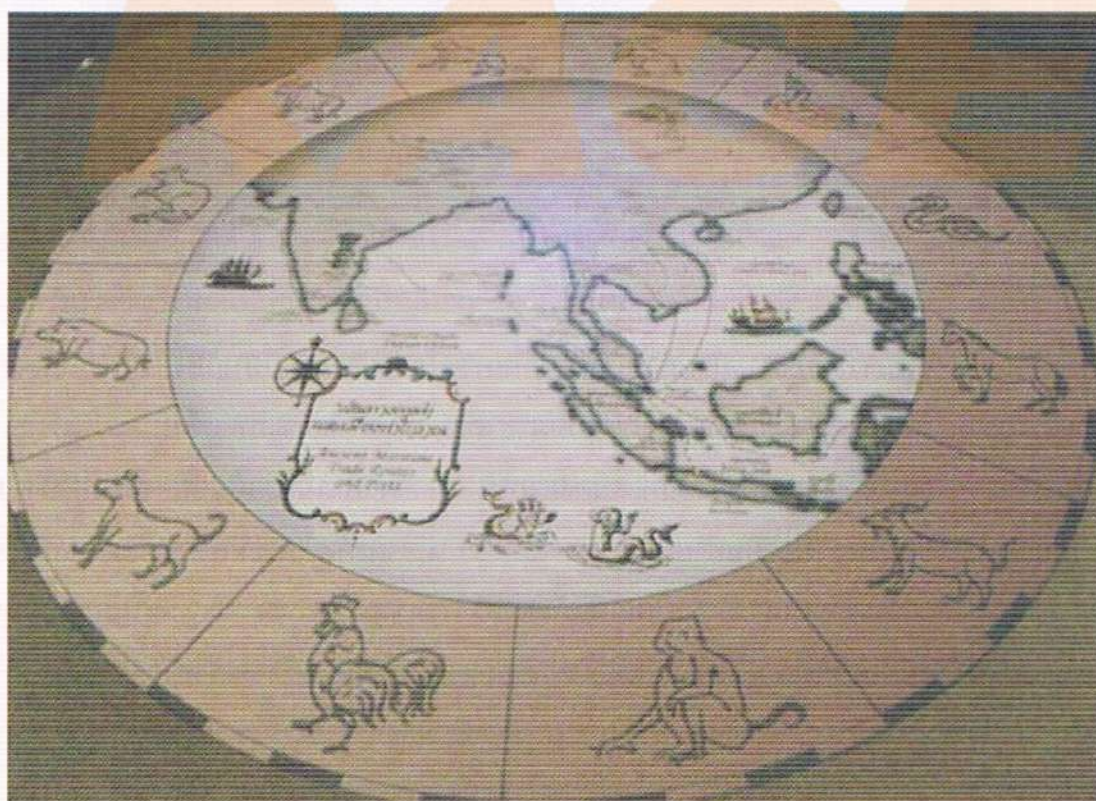
แห่งองค์พระพุทธศาสนาจึงนำพาให้

ดินแดนนี้จำเริญ

เจริญหัวเมืองน้อยใหญ่มาอยู่ในอำนาจ

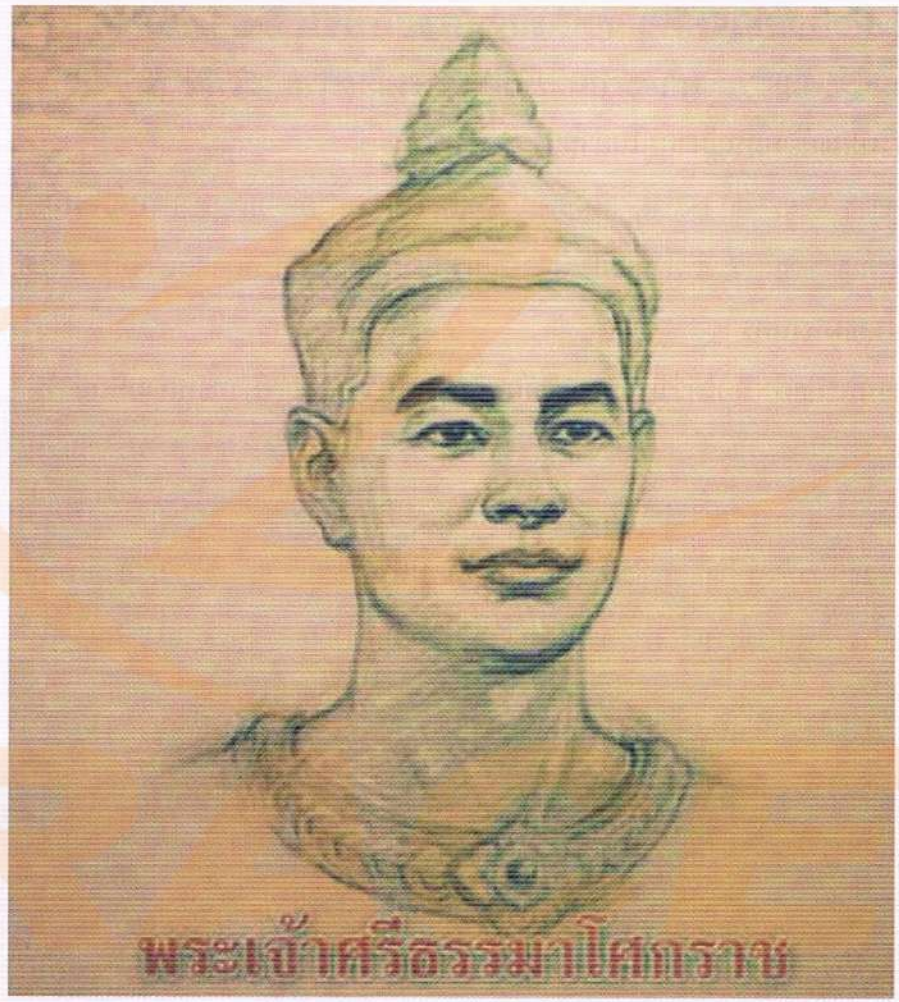
ราวพุทธศักราช ๕๐๐ ถึง ๑๙๐๐ ดินแดนภาคใต้ของไทยหรือคาบสมุทรทะเลใต้ เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณมาก่อน ที่สัมพันธ์สังคมประวัติศาสตร์ในปัจจุบันมากมี มีอย่างน้อย ๔ อาณาจักร คือ ตามพรลิงค์ ลังกาสูกะศรีวิชัย และศรีธรรมราชมหานคร

สำหรับ ตามพรลิงค์ ถือได้ว่าเป็นอาณาจักรที่เก่าแก่กว่าอาณาจักรทั้งหลายที่กล่าวมา ด้วยมีชื่อปรากฏในคัมภีร์มหานิเทศิสสเมตเตยยสูตร ซึ่งจารึกเมื่อ พ.ศ.๕๐๐ จากหลักฐานบันทึกของนักเดินทางชาติต่างๆ และนักประวัติศาสตร์โบราณคดีกล่าวได้ว่า ศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่นครศรีธรรมราชเป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ มีอาณาเขตตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ ถึงจังหวัดปัตตานี และเสื่อมไประยะหนึ่งกลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง ราว พ.ศ.๑๕๐๐ เศษ ในช่วงที่กษัตริย์แห่งศรีวิชัยหมดอำนาจลงจากการโจมตีของกษัตริย์โจฬะแห่งอินเดียใต้ ในนามของตามพรลิงค์หรือศรีธรรมราช

ตามพรลิงค์หรือศรีธรรมราชมหานคร เป็นฐานสำคัญในความเจริญรุ่งเรืองของดินแดนไทยภาคใต้มีการติดต่อกับต่างประเทศ ทั้งด้านการค้า ด้านศิลปวิทยาการ การเมือง และศาสนา

เจ้าผู้ครองนคร พระนาม **ศรีธรรมโศกราช** จันทรภาณุ ผู้มี พลาณภาพ ตั้งพระจันทร์พระอาทิตย์ ปกครองบ้านเมืองโดยธรรม บำรุงพระพุทธศาสนา ทรงสร้างเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ด้วยพลังความเชื่อ ความศรัทธาขององค์พระสัมมา สัมพุทธเจ้า เมื่อทุกเมืองต่างมีองค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นศูนย์รวมใจ ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาต่างก็เดินทางไปสักการบูชา พระบรมธาตุเจดีย์

การเดินทางไปสักการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ ที่นครศรีธรรมราชเหมือนกับได้เฝ้าใกล้ชิดพระพุทธเจ้า ผู้ได้กราบสักการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ ถือเป็นบุญที่เกิดมาชาติหนึ่งได้เข้าถึงพระพุทธเจ้า

มีเมืองต่างๆ จำนวน ๑๒ เมือง ได้แก่ เมืองสาบบุรี เมืองตานี เมืองกลันตัน เมืองปาหัง เมืองไทรบุรี เมืองพัทลุง เมืองตรัง เมืองชุมพร เมืองบันทายสมอ เมืองสะอูเลา เมืองตะกั่วป่า ซึ่งมีความเชื่อศรัทธาในพระพุทธเจ้า ต่างถือโอกาสจัดเครื่องสักการะไปบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ที่นครศรีธรรมราชเป็นประจำทั้ง ๑๒ เมือง มีความผูกพันกันอย่างแน่นเหนียว เพราะมียึดเหนี่ยวใจ สิ่งเดียวกันคือ พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช

พระเจ้าศรีธรรมโศกราช จันทรภาณุ ผู้ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม ได้รวมเมืองทั้ง ๑๒ เมือง มาเป็นเมืองบริวาร บริหารบ้านเมืองร่วมกัน และมอบให้แต่ละเมืองเป็นเจ้าภาพสัปดาห์เปลี่ยนหมุนเวียนกันบำรุงพระบรมธาตุเจดีย์ให้มีสภาพปกติและส่งต้นไม้เงินต้นไม้ทองและสิ่งของมีค่ามาบูชาแต่ละปีไปตามลำดับคือ ปีชวดเมืองสาบบุรี ปีฉลูเมืองตานี ปีขาลเมืองกลันตัน ปีเถาะเมืองปาหัง ปีมะโรงเมืองไทรบุรี ปีมะเส็งเมืองพัทลุง ปีมะเมียเมืองตรัง ปีมะแมเมืองชุมพร ปีวอกเมืองบันทายสมอ ปีระกาเมืองสะอูเลา ปีจอเมืองตะกั่วป่า และปีกุนเมืองกระบี่ โดยแต่ละเมืองมีนักษัตริย์ประจำปีนั้นๆ เป็นเครื่องหมาย ตามพรลิงค์ คือ ศรีธรรมราชมหานคร จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เมือง ๑๒ นักษัตริย์

ด้วยความศรัทธาในพระพุทธเจ้า ตามพรลิงค์หรือศรีธรรมราชมหานคร และเมือง ๑๒ นักษัตริย์ต่างได้ส่งสมโภชวัฒนธรรมความเจริญต่างๆ เอาไว้มากทั้งการค้า การเมือง ศิลปะ ประเพณี สถาปัตยกรรม มีการถ่ายทอดถึงกัน โดยมีนครศรีธรรมราชเป็นต้นแบบ แพร่ขยายไปทั่วทุกเมืองบริวาร

แน่นอนว่าพลังความเชื่อ ต่อพระบรมธาตุเจดีย์ อันตระหง่านอยู่บนหาดทรายแก้ว ได้ก่อให้เกิดประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ สืบมาโดยลำดับ เมืองต่างๆ ยังได้ฉลองศรัทธาด้วยการสร้างพระเจดีย์และสืบสานประเพณีทั้งหลาย คล้ายนครศรีธรรมราช ด้วยกุศโลบายอันแยบยลไม่ต้องเดินทางไปแสวงบุญที่นครศรีธรรมราชทุกปี วัฒนธรรมนั้นจึงมีปรากฏทั่วไป

รูปธรรมที่เป็นผลของความเชื่อศรัทธา ประเพณีที่มีความเชื่อมโยงกับพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ในฐานะเป็นศูนย์กลางของระบบความเชื่อศรัทธา กลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แผ่ขยายกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ มีร่องรอยที่โยงสัมพันธ์กับองค์พระบรมธาตุเจดีย์แทบทั้งสิ้น

ความเชื่อมโยงเกี่ยวกับการสร้างเจดีย์เป็นต้นว่าพระธาตุเจดีย์ วัดเขียนบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พระธาตุเจดีย์สวี จังหวัดชุมพร พระธาตุเจดีย์บางเหริ่ง จังหวัดพังงา พระธาตุเจดีย์เขากง จังหวัดนราธิวาส พระธาตุเจดีย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี พระธาตุศรี-สุราษฎร์ เขาท่าเพชร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เจดีย์พะโค และ วัดเจดีย์งาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ล้วนก่อสร้างรูปแบบ สถาปัตยกรรมของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชทั้งสิ้น

พระธาตุเจติยี้ วัดเขียนนางแก้ว จังหวัดพัทลุง

ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ นับเป็นศรัทธาที่เชื่อมสายใยโยงยาวผ่านความงดงามของผืนผ้า และความตั้งใจ
ในการถักทอหรือจัดหาเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ที่ปฏิบัติสืบทอดมานับเนื่องหลายร้อยปี

นับแต่ชาวปากพนัง ชุมชนที่มีจิตวิญญาณเปี่ยมด้วยศรัทธาในพระพุทธเจ้า ได้นำผ้าที่เขียนภาพพุทธประวัติ หรือพระพุทธรูป และคลื่นซัดมาติดฝั่งปากพนัง ชาวบ้านได้นำผ้าผืนนั้นไปถวายพระเจ้าศรีธรรมโคกราช ในโอกาสจัดพิธี สมโภชพระธาตุ และถือแบบอย่างครั้งนั้นปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะในวันมาฆบูชา เป็นวันที่แห่ผ้าห่มพระบรมธาตุที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

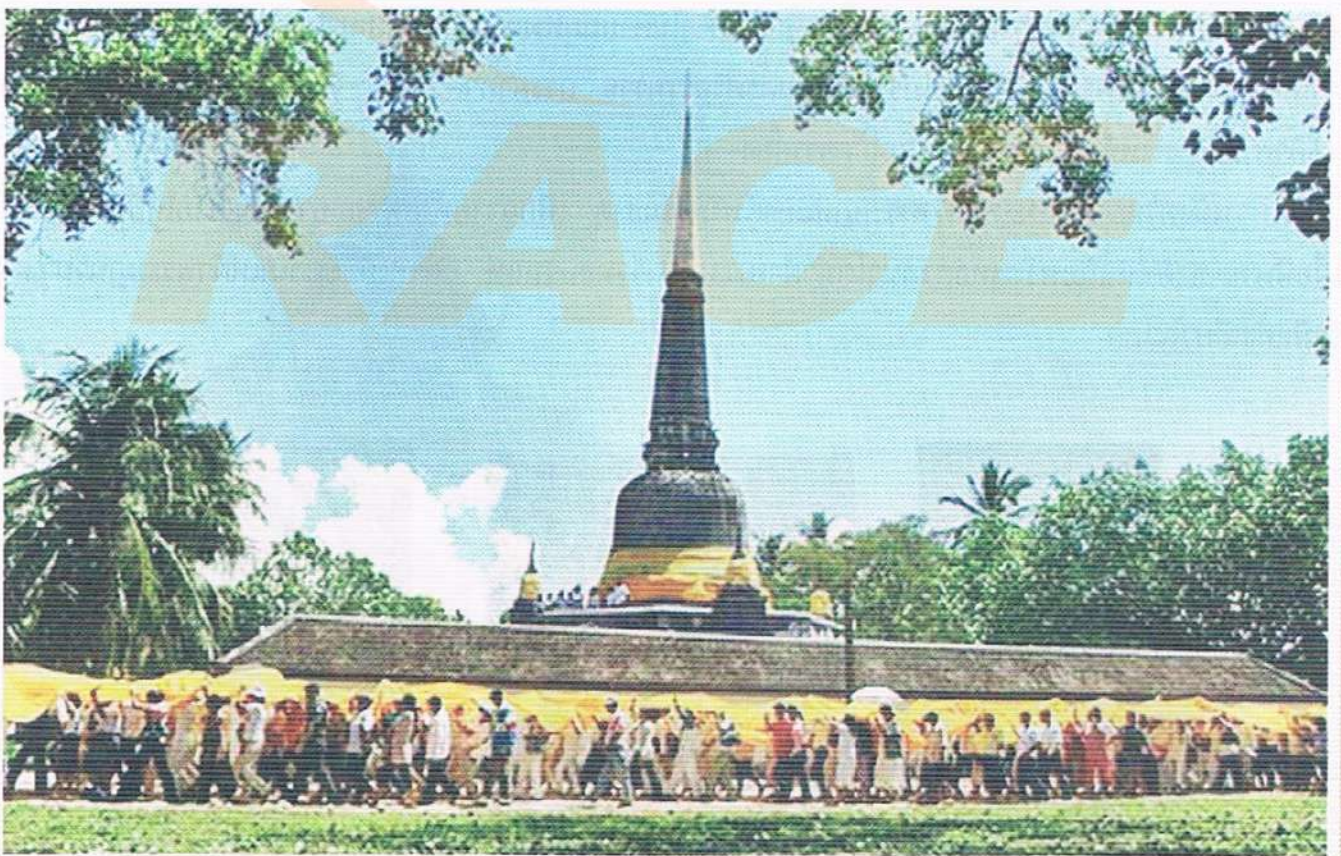
พิธีกรรมได้เกิดการเรียนรู้ขยายไปยังชุมชนต่างๆ ในคาบสมุทรแห่งนี้ ต่างถือเอาโอกาสวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ร่วมฉลองศรัทธาเดินทางมาร่วมพิธีที่นครศรีธรรมราช บรรยากาศวันนั้น จึงเนืองแน่นด้วยผู้คนนับแสน แห่ผ้าพระพุทธรูป ภาพที่ปรากฏงดงามเป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง

พลั้งศรัทธาต่อประเพณีผ้าพระพุทธรูปห่มองค์พระบรมธาตุ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ได้ขยายให้ยิ่งใหญ่ยิ่งขึ้น เมื่อมีนานาชาติที่นับถือพระพุทธศาสนาได้นำผ้าพระพุทธรูปมาร่วมขบวนแห่ กลายเป็นขบวนแห่ผ้าพระพุทธรูปนานาชาติ ซึ่งมีแห่งเดียวในโลก

นอกจากนี้ในเมืองบิรวารเวดล้อมได้นำประเพณีในการสืบสาน กลายเป็นประเพณีท้องถิ่นในหลายเมือง เช่น การแห่ผ้าขึ้นธาตุที่วัดเขียนบางแก้ว จังหวัดพัทลุง การแห่ผ้าขึ้นธาตุ พระธาตุสวี่ จังหวัดชุมพร และพิธีสมโภช พระธาตุศรีสุราษฎร์ เขาท่าเพชร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

การแห่ผ้าขึ้นธาตุที่วัดเขียนบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

